REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI: în Viena la M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov: Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 238. Brașov, Sâmbătă-Duminecă 28 Octomvrie 10 Noemvrie. 1907.

Reconstruirea cabinetului austriac.

Când a ținut Dr. Lueger discursul său remarcabil în camera din Viena relativ la pactul economic, am fost de părere că el vrea să salveze punctul său de vedere principiar dar și-a lăsat portițe deschise pentru-ca aderenții săi din partidul creștin-social să-și poată salva conștiința dacă prin „forța împrejurărilor“ se vor vedea constrânși a da ajutor baronului Beck ca să-și câștige majoritatea de lipsă pentru primirea proiectului ce l-a stabilit în înțelegere cu ministru președinte Wekerle.

Adevărat că Dr. Lueger șeful partidului a voit să evite ca membrii din acest partid să intre în cabinetul Beck înainte de a se hotărî asupra pactului în parlament. Scopul i-a fost ca partidul său să aibă mână liberă față cu pactul, dar dorința nu i-s'a realizat. Partidul creștin-social văzând că în cele din urmă totuși va trebui să-și dea concursul său pentru primirea pactului, și-a zis: dacă-i așa de ce să nu ne folosim de ocaziune spre a fi și noi reprezentați în guvern și a ne exercita astfel influința ce ni se cuvine ca unui partid care poate pune în cumpănă 98 de voturi. Au mai contribuit la sprijinirea acestui curent „practic“, cum s'ar zice la noi, și faptul că însuși ministru-președinte br. Beck a stăruit din răsputeri ca creștinii-sociali să intre în cabinetul său.

Aceasta o aflase de lipsă cu atât mai vârtos cu cât isbucnise din cauza pretenziunilor agrarianilor cehi o criză ministerială care putea să aducă după sine mari neajunsuri dacă nu se făcea tot posibilul pentru a o rezolva fără sguduiri, cari ar fi periclitat chiar pactul.

S'a văzut silit baronul Beck de a ceda postulatelor Cehilor agrariani, tot odată însă a căutat să creeze un equilibru prin primirea în minister și a unui german agrarian. Ministeriul de comerciu l'a dat unui ceh tânăr și acum trebuia să afle o contrabalanță prin numirea celor doi conducători distinși sociali Ebenhoch și Gessmann. Celui dintâiu dându-i ministeriul de agricultură, iar pe cel din urmă făcându-l ministru fără portofoliu și destinându-l, pentru a ocupa resortul noului ministeriu al lucrărilor publice, pe care vor să-l creeze acuma.

Așa s'a reconstruit cabinetul austriac, cu vedită țintă de a garanta primirea pactului prin aceea că în sânul lui sunt reprezentate toate partidele mari din parlament. Totuși n'a fost ușor să se găsească soluțiunea și mulți vor rămânea nemulțumiți cu ea. Cehii agrariani cereau ministeriul de agricultură pentru un om de încredere al lor. Contra aceasta se ridicaseră atât Germanii cât și Cehii tineri cari voiau ca Prazek (agrarianul) să fie uumit ministru ceh fără portofoliu pentru ca unul de ai lor să poată deveni ministru de comerț. Cehii tineri au reușit fiindcă cererea lor era mai acceptabilă pentru germani. Cei mai nemulțumiți au rămas Germanii progresiști, fiindcă un adversar hotărât al lor Dr. Gessmann a intrat în minister. De acesta le ie teamă fiindcă îl consideră de mare clerical și chiar reacționar. Dar nu se tractează acuma de nizuințele divergente ale diferitelor partide, ci de a se lua poziție în chestiunea pactului. Din cauza aceasta liberalii sau progreșiștii germani, deși cu oarecare greutate, s'au decis a merge mână în mână cu creștini sociali în chestiunea pactului.

S'a mai împlinit una din prevederile noastre prin faptul că până acum pregătirile pentru primirea pactului au mers mai neted în Ungaria decât în Austria. Numai un singur caz ar putea să răstoarne toate combinațiile guvernului Wekerle, dacă adecă Croații și naționaliștii din dietă s'ar decide a face serioasă obstrucțiune.

Sufragiul universal și revizuirea regulamentului. Trebue să punem lângă olalte două articole din două ziare autorizate. Andrassystul »M H« scrie în articol prim, despre sufragiul universal, a cărui realizare *se apropie*, dar nu trebue să se aștepte dela el nici un bine, căci în Austria, unde a fost creat pentru încetarea certelor naționale și intrigelor parlamentare, n'a dovedit nici un rezultat pozitiv. Kossuthistul »Budapest« scrie în acelaș timp: »Să spunem verde: trebue să zădărnicim orice obstrucție *antipatriotică*, însă obstrucției *patriotice* trebue lăsat cel mai larg tren!..

Sufragiul universal nu se poate închipui fără revizuirea regulamentului, în acest senz...«

Mandatul lui Dr. V. Lucaciu, va fi cercetat în ședința de 14 Nov. a comisiei de censurare.

Socialiștii în contra pactului, și în contra proiectelor reformei de dare, — au ținut până acum în vreo 20 de orașe adunări de protestare.

Liberalii învie. La alegerile congregaționale din Mureș-Turda, au fost aleși 20 membri noi, din partea liberalilor. In alte comitate iarăși câțiva.

In ajutorul emigranților întorși, ministrul de interne a dispus înființarea unui birou, în Fiume, cu începerea lui 1 Ianuarie.

De almintrea, săptămâna trecută au sosit în America 1300 de emigranți din Ungaria.

Din autonomia bisericii sârbești. Sub conducerea deputatului *Teleky Arvéd*, s'a înfățișat înaintea premierului Wekerle, o deputație din mai mulți deputați kossuthiști, cerându-i — ca resplată pentru serviciile de prietenie, ce au dovedit sârbii radicali, față de coaliție, în comune, cercuri electorale — să aprobe cât mai curând decisiunile congresului bisericesc al sârbilor, aduse cu vreo 9 luni înainte. Trebue dat o pildă a răsplătirei pentru simpatii adevărate, tocmai acuma când Croații dau pe față cele mai dușmănoase sentimente — spunea conducătorul deputației. Wekerle a promis să rezolve chestia în câteva zile. Nu s'a putut face mai curând, din cauza grelelor probleme ce luaseră tot timpul guvernului. Apponyi a spus deputației, că decisiunile congresului vor fi respectate.

Congresul partidului Starcevici Miercuri a avut loc în Agram congresul partidului Starcevici. S'a făcut mai întâi a procesiune la care au luat parte mulți țărani. Președintele Iosef Frank a rostit o cuvântare arătând programul partidului. Starcevici, vice-președintele parlamentului croat, a vorbit despre principiile partizanilor săi. Elegovici a spus că e speranță că la viitoarele alegeri partidul să obție un număr dublu de scaune în parlament.

Corespondența din Budapesta.

Obstrucția croată și conspirațiile croate. — Revizuirea regulamentului sau așa ceva. — Cum se desfășoară ședințele. — Semnalitatea prezidenților.

— *7 Noembrie.*

Ceia ce pasionează acum spiritele este *»obstrucția croată*, în parlamentul maghiar«. Citâm în ghilemele aceste cuvinte ca aluzie la ziarul maghiar. care zicea mâhnit: »Că dacă ar fi numai obstrucție! Dar să-ți facă aci obstrucție în limba croată, asta n'o putem suferi. Facă-o ungurește dacă li-e arde chiar s'o facă!«

Chestia se biurocă, așadară — cum s'ar zice.

Deoparte neliniștește pe maghiari faptul, că în parlament Croații vorbesc aproape exclusiv croățește. Cei mai mulți nu știu ungurește, alții iarăși nu vreau. Deputații maghiari sunt nespus de indignați pentru asta. Ei află o esplicare greșită în generalizarea unei *concesii*, ce face legea deputaților croați, dându-le dreptul de a vorbi *și* croățește. Cuvînțelul acesta »și«, este cu pricina. Din parte maghiară el s'ar interpreta bucuros așa: pot să vorbească croățește, *dacă* nu știu ungurește. Din parte croată, *după uzul vechi*, nu se primește aceasta restricție, iar toate guvernele de până acum erau, implicite, de aceiaș părere.

Acuma vin deputații maghiari și strigă: dacă vreți să ne »capacitați«, de ce vorbiți în o limbă neînțeleasă de noi? Croații însă știu foarte bine cât de puțin poate fi scopul unei vorbiri în parlament de-a convinge pe »ceilalți«, și să gândesc mai mult să poată avea vorbirile lor în original, numai decât, — cei de acasă. Apoi, n'avem să facem taină, în o limbă neînțeleasă poți să vorbești mai mult și mai liber.

Conflictul acesta pentru limbă, care în rate, în strigătele înjurioase ale kossuthiștilor, își face vânt adesa — ieri a isbucnit chiar pe tribuna prezidențială. *Návay a declarat de acolo, că numai la desbateri se poate vorbi croățește; în discuții de regulament și alte discuții însă nu!*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Cel din urmă dintre Șerpii-Negrii.

(N u v e l ă).

Toată lumea din Antilopa, orășel așezat pe gârla cu acelaşi nume, în Texas, se îndrepta zornic spre circ. Curiozitatea și interesul locuitorilor erau trezite cu atât mai mult, cu cât acuma pentru întâia dată, dela fundarea orașului, sosia un circ cu comedianții săi, cu clownii, cu ai săi jucători pe funie.

Antilopa era în sfârșit un oraș cu totul nou. Cu cincisprezece ani înainte nu numai că nu era acolo o singură colibă, dar nici nu s'ar fi putut întâlni vre un om alb în împrejurimi. La gura pârâului, în acelaşi loc unde fusese zidită Antilopa, nu era în vremea aceea decât un sat de Piei-Roșii, numit Shiawatta. Aceasta era capitala Șerpilor-Negrii, un trib care supăra mult coloniile germane din apropiere: Berlin, Grundenau și Harmonia, și care sfârși prin a scoate din răbdări pe coloniști.

Pieile Roșii, e drept, nu făceau alta decât să'și apere pământul lor; și acest teritoriu îl țineau ei în stăpânire dela guvernământul din Texas, prin tratate formale. Dar ce putea să le pese, mă rog, coloniștilor din Berlin, Grundenau și Harmonia? De sigur, ei le luau Șerpilor-Negrii pământul, le luau apa, aerul; dar le aduceau, în schimb, civilizația. Sălbatecii mulțumiau Germanilor și le arătau recunoștința,—într'un fel al lor anumit—trăgându-le pielea de pe cap.

Așa că, pe o lună frumoasă, coloniștii din Berlin, Grundenau și Harmonia, se strânseră și, ajutați de Mexicanii din Flora — în total mai multe sute de oameni — atacară Shiowatta adormită. Reușita a fost întreagă. Shiowatta fu arsă și locuitorii săi, fără deosebire de sex ori vârstă, măcelăriți; numai doară câteva grupuri mici de luptători, plecați la vânătoare, scăpară cu viață.

Dar nu se putea mântui nimeni, chiar nici în sat, căci acesta era așezat pe un fel de peninsulă în dreptul unde gârla se desface în două brațe. Primăvara apele creșteau și încingeau satul cu un cerc, peste care nu se putea trece. Starea aceasta topografică, care pierduse pe Pieile-Roșii, plăcu Germanilor. Dacă cineva nu putea scăpa de acolo, putea, în schimb, să se apere foarte bine. Și iată cum începu numai decât o emigrație din Berlin, Grundenau și Harmonia la *Furcă*, unde în curând, în locul Shiowattei, se ridică noul oraș, Antilopa. După cinci ani orașul și număra cinci mii de locuitori.

In decursul celui de al șaselea an Germanii descoperiră, pe malul celălalt al gârlei, mine de mercuriu, a căruia scoatere înzeci numărul locuitorilor Antilopei. In anul al șaptelea, în puterea legii lui Lynch, fură spânzurați cei din urmă nonăsprezece răsboinici din tribul Șerpilor-Negri, descoperiți în pădurea Morților. Nimic n'a mai împedecat, de atunci, înaintarea și siguranța Antilopei, unde ieșiau, în vremea povestirei noastre, două *Tagblatt's* și o *Montagsrevue*. O cale ferată lega acest oraș cu Rio-del-Noste și cu San-Antonio. In strada *Opunția* erau trei școli, dintre cari una superioară In locul unde fură spânzurați odinioară cei din urmă scoborâtori din Șerpii negri, se înălța un monument filantropic. In fiecare Duminecă preoții, în biserici predicau iubirea de aproapelui, respectul pentru proprietatea altuia și celelalte virtuți neapărate unei societăți civilizate. Odată o conferență, o însemnată conferență asupra »dreptului ginților«. Insfârșit chiar să și vorbească în oraș de înființarea unei facultăți.

Scurt, totul mergea de minune. Comerciul mercuriului, al lămâielor, și al vinului, aduceau mult Germanilor cari, de altfel, erau cinstiți, bărbați harnici și cu rost în lucru. Oricine ar vedea pe bogații neguțători din Antilopa, ajunsă deja foarte populată, i-ar fi cu neputință să recunoască într'înșii pe acei cuceritori crânceni, cari, cu cincisprezece ani mai înainte, nimiciseră Shiovatta. Ei își petreceau zilele în ateliere, în cancelarii, în prăvălii și le sfârșiau în cârciuma *la Soarele de aur*, în strada Șerpilor cu clopoței. Să fi auzit vocile aclea groase, acele nepăsătoare *Malzeit! Malzeit!* (Cină! Cină!) Sgomotul halbelor și al spumei de bere căzând pe podeală, să fi văzut firea acea liniștită, acele fețe de rând și grase, cu ochi de pește, te-ai fi crezut în vre-o berărie din Berlin sau din Münich și nici de cum pe cenușa Shiavattei. Dar în oraș era liniște de multă vreme și nimeni nu mai gândea la cenușa aceia.

Așa dar, toată lumea voia să vadă circul' mai întâi fiindcă peste tot după o zi de lucru și de oboseală, o petrecere este tot așa de folositoare pe cât e de plăcută; apoi, locuitorii erau mândri de venirea acestui circ ambulant; să știe, în sfârșit, că circurile nu vin în orașele mici, căci cheltuelile n'ar fi acoperite nici odată de încasări.

Antilopa se socotia deci, din faptul sosirei trupei d-lui Dean, un centru comercial și industrial de însemnătate. In

Este interesant, cum lângă prezident stă un interpet, şi în restimp de câteva minute îi tot şopteşte prezidentului ce spune oratorul croat! Fireşte că într'un resumat foarte defectuos. — Dela deschiderea nouei sesiuni, nu mai sunt stenografi croaţi, fiindcă cer 40 cor. la zi, şi astfel vorbirile croaţilor nu se tipăresc în jurnalul dietei. Trăgănarea cam intenţională cu tocmirea de stenografi face ciudă şi năcaz Croaţilor.

Cu siguranţă se poate spune, pentru *chestia limbei* vor iscucni conflicte grave încă Majoritatea se ocupă până acum cu ideia de a restrânge acest drept, dând voe să se vorbească numai de introducere, *cam 10 minute în limba croată, apoi să fie obligator a continua ungureşte.*

*

A doua parte a chestiei croate este *conspiraţia în contra statului maghiar*, pe care zi de zi o pomenesc ziarele maghiare şi caută dovezi. In şedinţa de ieri, chiar un deputat, Visontai, a acuzat făţiş, *pe Supilo că este o unealtă a Camarilei.* Fireşte Supilo a respins astăzi acuza grea, însă cu puţin rezultat, de sigur. Decând cu întâlnirile lui Franck, şeful starcevicianilor (mai la vale dăm programul lor), cu Lueger, stafia conspiraţiei este »indelebilă«. Neînţelegerile rezuliţioniştilor (coaliţia croată) cu starcevicianii, maghiarii le zic de aparente numai.

Nu le iese din cap, ce tot caută împreună cu slavii meridionali (deputaţii dalmaţini şi slovacii din sud) din Austria. Aci găsesc apoi grozava conspiraţie, închipuită c'am aşa: aceştia toţi visează Croaţia-Mare pentru care par a avea sprijinul Camarilei, şi nizuesc a-şi ajunge ţinta zădărnicind, unii dincoace, ceilalţi dincolo votarea pactului, provocând astfel criză de guvern, ori o desarmare cu preţul de concesii grase!

Ce-i drept, slovacii catolici (paremise trei inşi de tot) din Austria, nu sunt solidari cu ceilalţi. Insă, cu atât mai mult se alarmează maghiarii de *adunarea starcevicianilor* ţinută ieri, în care s'a numit »obrăznicie maghiară«. ideia de stat unitar maghiar, s'a decretat zădărnicirea cu orice mijloace a pactului, nerecunoaşterea sârbilor ca naţiune separată şi luptarea pentru regatul *croat dela Dunăre până la Adria, în cadrul monarchiei Habsburgilor!*

Toată »obstrucţia« croată porneşte de-altfel pentru acelaş scopuri: *recunoaşterea Croaţiei (în formaţiunea actuală) ca un stat coordinat Ungariei, iar nu ca o provincie a ei!*

*

Oricât spun deputaţii Croaţi, că ei nu vreau să facă obstrucţie, şi dacă *au vorbit mai mult la indemnitate, au făcut numai fiindcă dieta croată nu a fost convocată peste vară, şi astfel ei au trebuit să'şi informeze acum, de aci, alegătorii* — maghiarii caută cu mult zor după mijloace prin cari s'ar putea înăbuşi obstrucţia. Ei au credinţa, că acuma Croaţii au făcut numai deprinderi, şi adevărata obstrucţie vor face-o la discuţia pactului — deci trebue prevenită! Şi s'au gândit la *revizuirea regulamentului Camerei*—care le mai pare prea liberal şi pentru cazul când se va realiza sufragiul universal. Dar, cum să restrângă regulamentul, când »pot veni şi alte vremuri?« Au pus deci chestia aşa: să facem imposibilă obstrucţiile antipatriotice, dar să lăsăm posibilitatea celor patriotice!!

In scopul acesta, a fost ieri, la începutul şedinţei, un *mic-conventicol în sala prezidiului*, la care au luat parte mai mulţi miniştri. Dintră matadori erau acolo *Barabás şi Polonyi.* Cel dintâi a protestat solemn în contra revizuirei de orice fel, însă trebue neapărat a se găsi un mijloc de a răpune »atentatele Croaţilor în contra parlamentului maghiar«. Cel de al doilea, Polonyi, dădea cu socoteala, că va fi având doar guvernul un plan oarecare al său—să-l aştepte acesta. Şi nu s'a înşelat. Wekerle i-a spus-o îndată: »inadevăr avem un plan; lăsaţi deci în grija noastră!«

După ameazi apoi, s'a şi ţinut o conferinţă ministerială, împreună cu prezidenţii Camerei, la patul de bolnav, al lui Kossuth. (Mai e bolnav şi Andrássy, şi Justh!) Ce-a ieşit din capul lor, nu se ştie. Incurând îşi vor supune ideia conferinţelor de partid.

Ce vor face, încă nu se poate şti. Insuşi Wekerle a declarat, că »regulamentul trebue menţinut fără schimbări, din punct de vedere naţional«. Deci nu rămâne decât ceeace au practicat ieri şi azi vice-prezidenţii, şi pentru ce de mult au învoirea conferenţelor ministeriale şi de partid: *executarea riguroasă a regulamentului.*

Ceea ce înseamnă: suprimarea cuvântului. Căci, numai dacă nu vreau a spune banalităţi, şi a repeta locuri comune, este cu neputinţă a rămânea totdeauna strict la obiect. Pin asta, fireşte, se strică şi un vechiu uz parlamentar. Anume, indemnitatea, ca şi budgetul sunt chestii de încredere. La discuţia asupra lor, vorbitorii au voie să critice întreaga activitate a guvernului.

Acest uz vechi, se darmă acum.

Din camera ungară.

Discursul dep. Dr. St. Petrovici.

In şedinţa din 6 Nov. n. a luat cuvântul la proiectul îndemnităţii deputatul cercului Zorlenţ *Dr. Stefan Petrovici.*

Inainte de a-şi expune motivele, care îl silesc să n'aibă încredere în guvern şi să nu-i voteze îndemnitatea, se ocupă cu una dintre chestiile, dela a cărei resolvare corectă depinde soartea şi viitorul ţării şi anume *de chestia naţionalităţilor.*

In ce priveşte modalitatea resolvirii acestei chestiuni importante partidul naţionalităţilor şi-a precisat punctul de vedere în cunoscutul proiect de adresă, care însă n'a fost primit din partea camerei. Oratorul ceteşte mai multe pasage din acest proiect, spre a ilustra deosebirea extremă între punctul de vedere al partidului naţionalităţilor maghiare, în ce priveşte această chestiune. In legătură cu aceasta oratorul arată că toate partidele maghiare au fost conduse de o singură ideie, ca prin resolvirea chestiunei naţionalităţilor să asigure egomonia maghiarimii. Prin această ideie se agravează numai această chestiune, căci e o absurditate să afirmi într'un stat constituţional, că trebue asigurată egemonia unei rasse asupra celorlalte rasse.

Trece apoi la politica profesată de fostul ministru-preşedinte Bánffy, care numai zilele trecute a declarat între aplausele independiştilor că viitorul Ungariei e strâns legat de fabricarea statului naţional maghiar. E tristă această constatare. O astfel de politică de despoiare e imposibilă şi tot imposibilitate este, sau cel puţin lipsă de gust şi o necuviinţă, să se zică că şi interesul dinastiei doreşte aceasta...

Hody Gy.: Cine a zis-o?

Stefan Petrovici: Baronul Desideriu Banffy! Eu nu recunosc nici statului nici vreunui factor dreptul ca să ia ceva dela cineva ce nu i-s'a dat. Nici statul şi nici alt factor n'are dreptul să despoaie un popor nemaghiar de naţionalitatea şi de limba sa şi pe ruinele naţionalităţii aceleia să edifice acel stat naţional maghiar contemplat de baronul Bánffy.

Problema mea, pe care o scot din proiectul de adresă înaintat la vremea sa din partea noastră e, că Ungaria trebue să rămână stat poliglot, dacă voim, ca viitorul să-i fie asigurat. Doară am putut vedea în zilele acestea, că în cursul pertractărilor cu Austria, de aceea a trebuit să ne retragem dinaintea Austriei, pentru că ţara e slabă şi de aceea e slabă pentrucă nu e consolidată, pentrucă jumătate din populaţia ţării ungureşti, naţionalităţile nemaghiare nu sunt mulţămite. Aşa dară chestia naţionalităţilor trebue resolvată, dar nu aşa cum a spus baronul Banffy.

Reök Isván: De aceea suntem slabi, pentru că armata nu e în mânile noastre.

Şt. Petrovici: In asta poate fi ceva drept. Dară acea armată trebue s'o eluptăm şi aceea nu o va putea Ungaria elupta până atuncea, până când nu va fi mulţumire internă, consolidare internă. (Sgomot Preşedintele sună.) Eu nu am voit să fac o declaraţie în chestia aceasta, dar în urma întreruperii am fost silit să declar, că nici armata independentă nu o veţi elupta, până când în ţară nu va fi mulţumire.

On. cameră! Nu voesc să forţez chestia pentrucă ar merge prea departe, că de ce s'a referit baronul Banffy la probabilele interese ale dinastiei? Nu ştiu, voeşte oare să facă impresia asupra noastră, că şi dinastia s'a înrolat în serviciul maghiarisării, sau vrea să zică, că dinastia trebue capacitată să se înroleze în serviciul maghiarizării. Nu ştiu ce pote fi scopul, cu privire la referirea intereselor dinastiei. Dar ori şi care i-a fost scopul, eu trebue să afirm, că noi nu recunoaştem legalitatea nici unui factor de pe lume, nici unui interes. atunci când e vorba să ne apărăm naţionalitatea noastră. In cazul asesta nu luăm în considerare nici un fel de interes.

In continuare oratorul combate cu succes mai multe aserţiuni ale bar. Banffy, şi anume că toate statele din apus sunt unitare etc. Intre altele bar. Banffy s'a referit şi la România.

De câte ori vorbesc Românii, zice oratorul, totdeauna li-se aduce înainte România şi în asta se vede ceva tendenţiozitate. Dvoastră credeţi că voiu lua în apărare România. Vă înşelaţi. Nu o voi face. Las României să-şi isprăvească singură afacerile ei. Eu am părerea mea proprie despre stările de acolo, despre ceea-ce e bine acolo şi ce nu e bine, dar nu-mi arog dreptul să-mi exprim părerea despre aceea. Deoarece însă br. Bánffy a adus ca pildă România şi Serbia, zicând că şi-au aranjat constituţia pe o bază naţională, răspund că asta nu adevereste, că dacă România se demite la acte de violenţă, ceea ce dvoastră nu vă place, n'aveţi decât să tranşaţi chestia pe cale diplomatică, prin ministeriul de externe, dar zic nu adevereste şi nu urmează ca şi Ungaria să maghiarizeze şi nu urmează ca eu să sufer, ca Ungaria să comită un asemenea act de violenţă. Eu nu sunt cetăţean român, ci sunt cetăţean ungar, nu plătesc dare în visteria românească ci în cea din Budapesta şi de aceea noi Românii din Ungaria aci ne validităm acele drepturi ale noastre, cari aşa credem, ne compet. Nici în România nu sunt stările aşa cum le-a descris d-l br. Bánffy. Ştiu că aceasta nu e aşa acolo şi mă mir foarte cum de îndrăzneşte fostul ministru preşedinte al Ungariei, să afirme că România şi Serbia pe o astfel de cale, pe o cale volnică au devenit unitare.

Europei îi sunt bine cunoscute aceste referinţe şi nu voi să spun ce fel de procedură este aceasta de a le prezinta astfel. Ştiu unde ţântiţi d-voastră. Colea sunt Ciangăii, poftim a le apăra şi interesele lor. Afară de aceştia mai sunt în România Săcuii imigranţi, cari din când în când se duc în ţara românească să-şi agonisească pânea cea de toate zilele pe seama lor şi a familiilor lor. Aduc cu sine şi bani de acolo cu cari să-şi plătească dările acasă. Afirm însă, că în România nu există ţară şi nu se află parlament în largul lumei ăştia, care ar susţine aşa ceva. Numai parlamentul din Ungaria face escepţie. Dar de altfel dacă într'adevăr există naţionalităţi în România, poftească deschisă le e calea, validiteze-şi drepturile; eu n'am nimic în contra. (Se refere apoi la legea dela 68 despre egala îndreptăţire a naţionalităţilor a baronului Banffy.)

Oratorul vorbeşte apoi pe larg despre legea de naţionalităţi, arătând că toate dispoziţiile nefavorabile pentru noi au fost executate, acele însă, cari ne apărau, nu. Critică atitudinea guvernelor în ce priveşte executarea acestei legi. Vorbind de actualul guvern, spune că sistemul de guvernare din trecut nu s'a schimbat, ba s'a schimbat spre mai rău. Dovadă alegerile recente, cari au excelat prin abusurile autorităţilor. Oratorul ilustrează aserţiunile sale prin exemple clasice. (Oratorul a fost des întrerupt. Preşedintele îl ameninţă că-i va detrage cuvântul.)

Incheiând dep. Dr. Petrovici declară că n'are încredere în guvern.

Cronica din afară.

Alegerile pentru Dumă. — Până acum sunt cunoscute 425 rezultate pentru alegerile pentru Duma imperiului. Au fost aleşi: 195 membri ai dreptei şi monarchişti, 128 octombrişti şi moderaţi, 4 ai uniunei pentru renovarea pacifică, 37 cadeţi, 15 naţionalişti şi polonezi, 6 mahomedani, 12 social-democraţi, 26 din stânga şi 2 fără partid. La scrutinul de balotaj din Petersburg au fost aleşi 2 octombrişti, 2 cadeţi printre cari D. Rodicew. La balotagiile pentru Moscova au fost aleşi 2 octombrişti printre cari şi d. Gutschow.

Criza de bani din America.— Din New-York se anunţă că secretarul de stat Cortelyon a sosit acolo şi a depus la bănci suma de 7.100.000 dolari în aur. Intr'o convorbire pe care el avut-o cu Piermont Morgan şi alţii, aceştia i-au spus că în ultimele 24 de ore situaţia s'a îmbunătăţit mult.

Creşterea bandelor în Macedonia.—Ziarul »Fremdenblatt« vorbind de creşterea numărului bandelor in Macedonia zice că trebue să se caute cauza în anul agricol rău, dar că ar fi prematur să se caute în aceasta o concluzie în stagnarea operei de reformă întreprinsă de puteri şi în scăderea forţelor Turciei. In Macedonia nu se va putea menţine o situaţiune bună decât prin menţinerea regimului turcesc, căci acţiunea puterilor nu este îndreptată contra Turciei şi Sultanul însuşi nu exclude nici o reformă considerându-le pe toate ca necesare.

Puterile înţelese nu au atribuit nici odată Turciei vreun rol în acţiunea bandelor.

STIRILE ZILEI.

— 27 Octomvrie v.

Adunarea societăţii fondului de teatru român. Ni se comunică din Cohalm, unde în 4 (17) îşi va ţine adunarea generală societatea pentru fond de teatru, că d-nul *Gheorghe Fuciu*, contabil, este însărcinat de către comitetul aranjator al festivităţilor să se îngrijască de încuartirarea oaspeţilor. Toţi aceia, cari se interesează în privinţa aceasta, sunt rugaţi să se adreseze până în 1 (14) Nov. d-lui Fuciu în Cohalm (Köhalom).

Lipsă de preoţi români în America. D-l Dr. E. Lucaciu, preot în Cleveland O. (America) scrie o epistolă »Unirei« din Blaj, în care spune, între altele, că ar tre-

sfârşit curiositatea însăşi împingea lumea spre circ.

Programul spectacolului vestia un articol sensaţional: »Preumblare în sunetul musicei, pe o sârmă întinsă la o înălţime de 15 metri. Preumblarea aceasta va fi făcută de vestitul acrobat, Uliul-Roşu, căpetenia Şerpilor-Negri, cel de pe urmă coborâtor din regii tribului şi cel din urmă în viaţa rassei. Uliul-Roşu va face: 1) O preumblare; 2) Salturi de antilopă; 3) jocul şi cântecul Morţii.

Dacă regele acesta ar fi putut produce undeva vre-un interes, era de bună seamă la Antilopa. D-l Dean povestea în cârciuma »La Soarele-de-Aur«, că trecând cu cincisprezece ani mai înainte la Santa-Fe, el găsi la Planos-de-Tornado un bătrân din Pieile-Roşii însoţit de un băieţaş ca de vre-o zece ani. Bătrânul trăgea de moarte în urma rănilor şi a pierderii de sânge. Mai putuse spune cu toate acestea, că copilul, care era cu el, era fiul căpeteniei Şerpilor negrii şi moştenitorul Majestăţii Sale.

Trupa luă pe orfan, care ajunse prin aceasta, un minunat jucător pe funie. D-l Dean adăugă că chiar în cârciumă a aflat, din întâmplare, că Antilopa se numia odinioară Shiawatta şi că, în felul acesta, vestitul jucător s'ar înfăţişa pe mormintele părinţilor săi. Se înţelege, această ştire înveseli pe directorul circului. Şi în sfârşit cetăţenii din Antilopa se îngrămădiră ca să arate soţiilor şi copiilor, pe cari îi aduseseră din Germania, şi cari nu văzuseră nici-odată în viaţa lor vre-unul din Pieile-Roşii — pe cel din urmă din tribul Şerpilor-Negri, şi să le zică: »Priviţi! erau întocmai ca ăla, aceia pe cari i-am măcelărit acum cincisprezece ani.

Ah, Doamne! Ce plăcut e să auzi strigătul acesta de admiraţie din gura unei Amalie ori din a unui mic Fritz. Intreg oraşul, în sfârşit nu vorbia decât de regele ajuns măscărici. Copiii, de dimineaţa, înconjurau circul în grămadă curioasă şi neastâmpărată, căutând să vadă prin crepăturile dintre scândurile îngrădirei, ce era înăuntru; cei mai în vârstă se întorceau dela şcoală, mergând cu un pas hotărât şi grozavi, însufleţiţi de un spirit răsboinic, fără să ştie de ce.

Opt ore seara.

Noaptea, plină de stele e frumoasă. Un vânt uşor aduce din împrejurimile oraşului parfumul portocalilor, care se amestecă cu mirosurile de oraş ale hameiului şi berei. Circul e deja luminat în interior. In afară nu e lumină decât în faţa uşii: torţe de răşină, cari scot fum şi cari, când bătaia vântului le întăreşte flacăra, luminează marginile întunecoase ale binalei cu învelişul ascuţit, pe care acăţat pe un băţ lung cu o stea în vârf, flutură steagul american.

In faţa uşii stau grupe dese de curioşi, cari n'au putut pătrunde înăuntru, din lipsă de loc, ori de bani. Ei privesc perdeaua de pânză, care ascunde intrarea sălii şi pe care e zugrăvită o luptă între albi şi Piei-Roşii. Când perdeaua aceasta se dă la o parte, ca să lase să treacă pe vre-unul, se vede bufetul cu sutele sale de halbe rânduite pe masă. Dar iată că perdeaua se desface deodată. Lumea intră cu grămada. Pardosiala geme şi trosneşte supt picioare şi numai decât sala e neagră de lume, plină cu totul.

In circ se luminează ca ziua, căci un mare policandru, compus din cincizeci de lămpi cu gaz, umple sala de un val de lumină strălucitoare şi luminează figuri buhăite de iubitori de bere cu bărbia căzându-le pe piept, feţe de femei tinere şi mici mutre de copii cu gura căscată şi uimiţi. Aici de altfel figurile sunt tot aşa de curioase, mulţumite şi tâmpite ca în ori ce lume de circ. In mijlocul sgomotului convorbirilor şi al strigătelor: »Apă rece! Bere proaspătă!« Se aşteaptă cu nerăbdare începutul.

(Va urma)

bui să meargă momentan la America încă vre-o 4 preoţi, căci s'a înmulţit tare numărul Românilor emigraţi. Un preot român are în America venit de 80—150 dolari pe lună (400—750 coroane). Scrie şi despre regretabila neînţelegere confesională între Românii din America.

Pentru tricolorul remânesc. Cinci Români din Beiuş au fost pedepsiţi la câte 15 coroane pentru că alegerea lui Dr. Vasile Lucaciu ar fi pus steaguri româneşti pe casele lor.

Cernova şi Hlinca. Nenorocirile de la Cernova au atras atenţia organizaţiei francmazone din Franţa. In adunarea generală, ţinută zilele trecute, au hotărît tipărirea unui apel către secţiile francmazone a tuturor neamurilor şi către toate ziarele francmazone, ca să pornească o acţiune intensivă pentru stârpirea nelegiuirilor şoviniste, cărora atâtea jertfe cad din partea naţionalităţilor. Apelul arată cu date pozitive cât trebue să sufere naţionalităţile în Ungaria feudală-clericală — întemniţări şi ezilieri din viaţa statului. Pentru barbaria dela Cernova, trebue să dea seamă complicele cel mai mare, guvernul maghiar, în faţa tribunalului Europei. Stările din Ungaria — spune tot apelul — se aseamănă cu Rusia în preajma revoluţiei.

In Bohemia s'a constituit un comitet însărcinat cu colectarea de ajutoare pentru nenorociţii din Cernova. Orfanii vor fi crescuţi de oraşele boheme. Până acum s'au adunat sume frumoase. — *Hlinca* ţine conferenţe în mai multe oraşe ale Bohemiei. Entuziasmul e de nedescris. Adesea e purtat pe umeri. Se adună bani pentru a i se ridica un bust.

Teatru Z. Bârsan. Bilete de întrare pentru reprezentaţiunea teatrală de Joi 1 (14) Nov. seara, se pot cumpăra în prăvălia *Eremias Nepoţii.*

Bătaie în armată. Din Iaşi se anunţă că conziliul de războiu a condamnat la 2 luni închisoare pe locotenentul Constantin Popovici din reg. 15 de infanterie pentru lovirea inferiorului.

Procesul Harden. Din Berlin se anunţă că din ordinul împăratului procurorul şi-a însuşit acţiunea deschisă în contra lui Harden. La apel vor apare şi toţi martorii, cari n'au apărut la prima înfăţişare. Moltke va apare ca martor.

Exploz a de pe vasul »Blücher«. Despre o groaznică nenorocire întâmplată Miercuri, marinei germane, se comunică următoarele din Flensbourg: Explozia a avut loc pe vasul »Blücher« Miercuri de dimineaţă, la orele 9 şi 20. De departe s'a văzut că o flacără imensă a cuprins la un moment dat partea dinapoi a vasului. Cazanul făcuse explozie. Cazanul, care a făcut explozie servia numai la încălzit. In momentul exploziei s'a prăbuşit şi tavanul. Detunătura a fost atât de puternică încât a fost auzită de pe vaporul »Wuertenberg«, care se afla la o mare depărtare. Vasul acesta s'a reîntors pentru a da ajutoare. Tabloul pe care l'au văzut înaintea ochilor lor cei de pe »Würtenberg«, era înfiorător. Cadavrele marinarilor, oribil mutilate, erau aruncate cu o mare putere la înălţimi considerabile. Numărul morţilor este de zece. Ei n'au mai putut fi recunoscuţi decât după cifrele pe cari le aveau cusute pe haine. Răniţi au fost 23.

O reprezentaţiune foarte interesantă va avea loc mâne, Dumineca, seara în sala Redutei oraşului, aranjată de mult apreciatul prestigitator francez Mr. S. *Vinée* şi de celebrul M. *Frankl*, un copil de 6 ani, care Marţia trecută s'a produs în teatrul din Sibiiu şi a uimit publicul prin măestria sa în a face la moment înmulţiri până la cifre cu 15 numeri şi în alte probleme aritmetice. De asemenea se va produce cu celebra problemă a Şahului Persiei, care a uimit întreaga lume. Partea umoristică a programului o execută oscamatorul Vinée. Reprezentaţia de mâne va oferi publicului, fără îndoială, o mare plăcere. Prin urmare o recomandăm în atenţiunea tuturor.

Procesul Bülow-Brand. Miercuri a avut loc la Berlin, precum am anunţat, procesul intentat de cancelarul Bülow ziaristului Brand, care l'a acuzat de homo-sexualitate. Preşedintele a stabilit că acuzatul a fost pedepsit la două luni închisoare pentru scrieri imorale, la două luni pentru calumnie, la 307 mărci amendă tot pentru scrieri imorale, etc. Acuzatul îşi face biografia şi spune că printro revistă, el singur a cerut suprimarea articolului 175 din codul penal, deoarece şi el are oarecari înclinaţiuni homo-sexuale. Ceva mai mult, el chiar explică ce înţelege prin homo-sexualitate: ideala atracţie sufletească între doi pretini. Cancelarul Bülow citat ca martor a declarat că e strein de acuzaţiile ce i s'au adus. Prinţul Eulenburg şi conzilierul intim Schaeffer au declarat acelaşi lucru. In sfârşit advocatul Arme în numele acuzatului a declarat că s'a înşelat şi a cerut scuze. In urma acestora, Brand a fost condamnat la 18 luni închisoare şi a fost internat imediat.

Muzica militară va cânta mâne, Dumineca, seara în restaurantul *Transilvania.* Intrarea 60 bani. Inceputul la orele 8 seara.

Avis. Din cauza repausului dominical va fi deschisă mâne în oraş dela orele 1—9 seara numai farmacia d-lui F. Jekelius.

Publicaţiune. Pe baza ordinului Nr. 9474—III/3, dat în 24 Nov. de către înaltul ministru de agricultură, se aduce la cunoştinţa proprietarilor de vite, oi şi capre, din loc, cari au astfel de animale, ca, pentru aducerea acasă a acestor animale şi a productelor lor, să se anunţe la mine numai decât, cu atât mai vârtos, că aducerea acasă se va permite numai până în 30 Novombrie a. c. — După acest termin numitele animale nici într'un caz nu vor fi lăsate peste graniţă. — Braşov, 8 Novem. 1907. Căpitanul poliţiei.

Spicuiri.

Filosoful francez Taine pe lângă alte calităţi mari mai avea şi curajul cugetării. Spune adevărul fără înconjur. In ultimul volum al corespondenţei sale, publicat de curând, se găsesc şi următoarele rânduri: »Cei trei autori, cari au avut cea mai mare autoritate dela 1840 până la 1870, Cousin, Thiers şi Victor Hugo, n'au iubit adevărul, ci gloria lor. Nici unul din ei nu e demn de încredere şi în fiecare se găsesc câteva trăsături de şarlatan.

*

Cea mai mare lumină din lume este aceea, care va fi produsă de un glob suspendat la înălţimea unui turn înalt din *staţiunea Lackawana din America.* In interiorul acestui glob de 2 metri în diametru vor fi dispuse în formă de arc 49 lămpi electrice, cari vor avea puterea a un milion şi jumătate lămpi obicinuite. Astfel lumina se va putea răspândi la mari depărtări.

*

Cultura ceaiului atinge proporţii tot mai mari în Asia de Sud, făcând o concurenţă sdrobitoare ceaiului din China, patria acestei plante, până la 1885, când a început, prin stăruinţa Englezilor, o cultură pe o scară tot mai întinsă a acestei plante în India şi mai cu seamă în Insula Ceylon.

Prin cultura, preparaţia aleasă şi prin deschiderea pieţei engleze, ceaiul din India s'a exportat în Londra în cantitate de 117 milioane kgr. faţă cu 3 milioane ceai de China. El urmează a se desface şi azi în cea mai mare cantitate în Rusia, cu toate că şi aceasta are cultura ceaiului în Transcaucazia.

Celui japonez, de o calitate superioară, îi sunt deschise pieţele Statelor-Unite.

Foarte repede s'a răspândit în Indochina, al cărei pământ e propriu culturei acestei plante. După-ce ea în 1897 nu exista, exportul ei atinge în 1904: 324,700 kgr.

*

Cu dirijabilul englez *Nulli Secundus* s'a străbătut într'o oră şi 45 minute drunute dela Faruborugh până la Lon.dra, străbătându-se 30 km pe oră

Bibliografie.

In institutul grafic „*Minerva*“ au apărut din nou o serie de cărţi literare scrise de scriitorii noştri cei mai buni ele sunt:

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) “Cărticica Plugarului“ — 50 bani.

Se pot procura şi prin tipografia şi librăria A. Mureşianu.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 9 Noemvrie. Şedinţa de ieri a *Camerei ungare.* Inainte de ordinea zilei, *Supilo* vorbeşte la regulament şi dovedeşte că deputaţii croaţi au dreptul să vorbească în limba lor, la ori ce chestie. *Ugron* afirmă că dispoziţiile constituţiei, ca tot deputatul să ştie ceti şi scrie ungureşte, se referă şi la Croaţi. (Contraziceri vehemente din partea acestora. Presidentul le cere linişte). De când el e deputat, nici-odată Croaţii n'au vorbit de la început până la capăt croăţeşte, va să zică în o limbă neînţeleasă. Este interesul Croaţiei să trimită aci deputaţi, cari ştiu ungureşte. Acuză de viclenie purtarea Croaţilor, şi de nerecunoştinţă, pentru-că muşcă mâna care le întinde pomană. *Daniel T.* află defăimarea Ungariei în faţa streinătăţii şi atentat în contra parlamentarismului — prin cea ce fac Croaţii. *A. Vlad.* desfăşură per analogiam dreptul de a vorbi croăţeşte la regulament, dacă ezistă un astfel de drept lămurit, în ce priveşte discuţiile asupra proiectelor. (Csizmazia: Eşti de pănura lor şi tu!) *Rátkay.* Ezistă numai cetăţeni maghiari, cetăţeni croaţi însă nu. Ungureşte trebue să ştie deci oricine. Din parlamentul maghiar nu se va putea face nicicând o filială a dietei croate. Mai curând se va întâmpla, de vor fi trimişi acasă toţi deputaţii croaţi!! *Supilo*: Cercurile din Croaţia nu vor găsi să aleagă tot de acei deputaţi cari ştiu ungureşte. *Návay* (care a fost president ieri) găseşte de provocătoare atitudinea Croaţilor. Va apăra Camera cu ori ce mijloace, de batjocura lor. (Supilo: *noi* stăm pe bază legală!) Inzădar zibeşte d-l Supilo, ei vor cădea neputincioşi (Aplauze frenetice. *Susmin* şi *Lorkovici* vreau să vorbească croăţeşte la regulament. Presidentul nu le permite. Sgomot şi învălmăşală mare. Strigăte: hai să dăm afară cu ei!—In sfârşit presidentul *Rakovszky* poate să spună următoarele: El, ca prezident şi dacă ar şti croăţeşte, n'ar permite aceasta limbă la discuţia pentru regulament. Astfel de discuţii, de altfel, fiindcă privesc mai cu seamă pe prezident trebue să fie înţelese de el. Apoi, faptul, că regulamentul numai în ungureşte este redactat, e semn că şi discuţia pentru el numai ungureşte se poate face. (Aplauze vehemente). — Croaţii *Magdici* şi *Lukinici* sunt îndrumaţi la ordine pentru că cer cuvânt croăţeşte. — La îndemnitate vorbesc croaţii *Purici, Mazuranici* (prezidentul îi suprimă cuvântul). *Pribicevici* (asemenea — fiindcă vorbeşte sârbeşte). *Muacevici, Zagorac* (suprimare!) *Budistavlievici* (suprimare!) — Cu asta se închee discuţia. Croaţii cer votare nominală. Asta se lasă pe şedinţa de mâne. Apoi, în galop, se primesc proiectele lui Andrassy, în prima şi a doua cetire.

Budapesta, 9 Nov. (prin telefon.) In şedinţa de azi a Camerei s'a făcut votarea nominală, cerută ieri de Croaţi, asupra proiectului de indemnitate în întâia cetire. Partidul kossuthist a recurs la un truc, care a stârnit mare indignare la toţi cei ce privesc cu teamă la jocul uşuratic al coaliţiei cu tezele şi obiceiurile constituţionale. Anume, la discuţia pe articole, *Ugron* a făcut propunerea, ca în titulă să se facă o schimbare, în sensul, ca *indemnitatea să se dea guvernului pe 6 luni* nu numai pe 4, cum era în original. (Propuse aceasta, ca o măsură preventivă pentru cazul dacă Croaţii vor obstrua budgetul, ori alte proiecte, cari ar împedeca punerea pe tapet a budgetului.) — După aceasta modificare, întreg proiectul abia din câteva articole, a fost primit în a doua cetire, apoi s'au primit în a treia cetire proiectele numite „garanţele constituţionale“.

Budapesta. 9 Nov. Ziarul român „Lupta“ odinioară al clubului naţionalist, a trecut în proprietatea d-lui D. Birăuţiu, prin un contract cu actualul comitet de redacţie. In redacţie rămân deocamdată tot membrii cei vechi. (Gândindu-ne la constituirea sindicatului socialist român din Arad, prin d-l Birăuţiu, ne întrebăm dacă „Lupta“ tot ziar naţionalist va rămânea? — N. Red.)

Budapesta, 9 Noemvrie. Conferinţa clubului croat înaintat la prezidiu un protest în scris, împotriva explicării volnice a regulamentului.

Viena, 9 Noemvrie. Banca imperială a urcat scontul la 7 şi jum. la sută, iar lombardele la 8 jumătate la sută.

Viena, 9 Nov. Ministrul preşedinte Beck, a comunicat eri seara în şedinţa reprezentanţilor partidelor din camera austriacă lista noului minister. In listă se află afară de o parte a vechilor membri, următorii miniştri noi.

Ministrul agriculturei Ebenhoch:i creştin-social; ministru al munce Gessman, creştin-social; apoi ministru ceh fără portofoliu Prazek, ministru german fără portofoliu Peschka şi ministru de comerciu Vukanka (tînăr ceh). Marţi cabinetul va fi constituit în mod definitiv.

Petersburg, 8 Nov. Discursul tronului la care lucrează şi primul ministru Stolypin va cuprinde hotărîrea nestrămutată a ţarului că vrea să menţie Constituţia comunicată prin manifestul din Octombrie. Impăratul va comunica că ceace a dat odată nu mai retrage.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

Activ:

1906 21 Octombre.		1907 13 Octombre	1907 20 Octombre.
121.817.201	85752201 Reser. metal. aur 101174300 / 36065000 „ Trate aur 41005000	142.325,731	142.179,300
645,281	Argint și diverse monede	370.173	386,056
78.339,900	Portofoliu Român și străin. . . .	85.902,078	91.339,666
31.992,00	*Impr. contra efec. publice 14869200 / „ „ „ în cont-corent 19915206	35 875,528	34 784,406
11.999 924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
14 796,390	Efectele fondului de reservă . . .	15 806,084	15.806,084
2 903,324	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3 253,121	3.253,121
5.777.559	Imobile	5 923,846	5.923,881
604.767	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	640,068	640.124
595 219	Cheltueli de Administrațiune . . .	558,696	657,342
104 705,525	Depozite libere	106.505,249	106.339 524
20.603,370	Conturi curente	31.500,077	23 063 157
21 896,450	Conturi de valori	27.240 539	27.559 067
416.677,611		467.901.114	463.931,652

Pasiv:

1906 21 Octombre.		1907 13 Octombre	1907 20 Octombre.
12.000 000	Capital	12.000 000	12.000.000
21 402 642	Fond de rezervă	23.086,843	23 086,843
3 253 368	Fondul amortis. imob. și material .	3.504.226	3.504,226
272.473,570	Bilete de Bancă în circulațiune . .	319 409,200	315.497,280
1.646,498	Profituri și perderi	2 077.070	2.077,070
1 196.008	Dobânzi și beneficii diverse . . .	1 318.526	1.426,709
104.705,525	Depozite de retras	106 505 249	106.339 524
—	Conturi curente	—	—
416 677 611		467.901.114	463.931,652

Scomptul 7%
* Dobânda 7%

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 8 Novembrie 1907

Mesura seu greutate	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L	Grâul cel mai frumos.	22	—
„	Grâu mijlociu . . .	20	—
„	Grâu mai slab . . .	18	—
„	Grâu amestecat . .	18	—
„	Sĕcară frumósă. . .	15	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	14	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	7	—
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	10	—
„	Mazăre.	17	—
„	Linte	36	—
„	Fasole	12	—
„	Sĕmênță de in . . .	19	—
„	Sĕmênță de cânepă .	19	—
„	Cartofi.	1	80
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	20
„	Carne de porc . . .	1	28
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil	Sĕu de vită prospĕt.	40	—
„	Sĕu de vită topit	62	—

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.